

شناسایی و اولویت بندی عوامل مؤثر بر میزان رضایت مشتریان از محصول پودر آ.

ب. ث شرکت کندر با استفاده از مدل کانو

دکتر فریز طاهری کیا^{*}، میثم فخاریان^{**} و مسعود لاجوردی^{***}

^{*} عضو هیأت علمی دانشگاه ازاد اسلامی، واحد فیروزکوه، گروه مدیریت بازرگانی، فیروزکوه، ایران

^{**} دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه ازاد اسلامی، واحد فیروزکوه، گروه مدیریت بازرگانی، فیروزکوه، ایران

^{***} دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه ازاد اسلامی، واحد فیروزکوه، گروه مدیریت بازرگانی، فیروزکوه، ایران

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۸۸/۰۹/۲۱

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۸۹/۰۳/۱۲

چکیده

هیچ سازمانی بدون مشتری دوام نخواهد داشت و رمز پایداری سازمانها مشتریان آنها می‌باشند. بسیاری از شرکت‌ها جهت تقویت گرایش مشتریان به کالاهای تولیدی خود از راهکار رضایت مشتری استفاده می‌نمایند. این کار جهت شناسایی افکار آنها نیز صورت می‌گیرد. این تحقیق اقدام به شناسایی و اولویت بندی عوامل تاثیرگذار بر رضایت مشتریان با استفاده از مدل کانو نموده است. صنعت مورد بررسی، صنایع شوینده و پاک‌کننده و محصول مورد نظر پودر شوینده بوده است. روشن نمونه گیری به صورت خوش‌ای و تعداد نمونه با استفاده از جدول مورگان برآورد گردیده و ابزار تحقیق نیز پرسشنامه بوده است. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌های جمع آوری شده نشان می‌دهد در گروه الزامات اساسی برچسب استاندارد، و در گروه الزامات عملکردی، قدرت پاک‌کننده‌گی و در گروه الزامات انگیزشی قیمت و قابلیت استفاده برای انواع پارچه دارای اهمیت زیادی می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: رضایت مشتری، مدل کانو، الزامات اساسی، الزامات عملکردی، الزامات انگیزشی

مشتریان خود را در ک نکنند با شکست موافق خواهند شد

(تیز فهم تکمله داش، ۱۳۸۴).

تحقیقی که گروهی از پژوهشگران در سال ۱۹۹۹ به طور تصادفی میان مدیران بازاریابی و فروش مربوط به ۳۵۰ شرکت فعال در زمینه‌های مختلف انجام دادند نشان می‌دهد ۴۸ درصد از مدیران بازاریابی و ۳۰ درصد از مدیران فروش شرکت‌ها نمی‌دانستند که تعداد مشتریان از دست رفته آن‌ها در سال چقدر است (طاهری کاشانی،

مقدمه

از سال ۱۹۹۰ به بعد رضایت مشتری به عنوان یک سلاح راهبردی بسیار مهم برای بسیاری از سازمانها به شمار می‌رود. مشتریان به عنوان منابع طبیعی سازمان هستند. در سازمان‌هایی که به دنبال رضایت مشتری هستند هر فرد مسئولیتی را به عهده می‌گیرد و از همه کارهای غیرضروری همچون، مدیریت‌های تکراری و رویه‌های بروکراتیک اجتناب می‌کنند. امروزه سازمان‌هایی که

مشتریان راضی تمایل دارند از رقبا خرید انجام دهند. (www. TARP. com) همچنین، تحقیقی نشان می‌دهد که مشتریان کاملاً راضی در مقابل مشتریان فقط راضی، ۴۲ درصد بیشتر به وفاداری گرایش نشان می‌دهند (کتلر و آرمسترانگ^۱، ۲۰۰۱).

بانچارد و گالووی^۲ (۱۹۹۴) معتقدند: رضایت مشتری در نتیجه‌ی ادراک مشتری از یک معامله یا رابطه ارزشی است به طوری که قیمت مساوی است با نسبت کیفیت خدمات انجام شده به قیمت و هزینه‌های مشتری (هالول^۳، ۱۹۹۶، ص ۲۰). در تعریف رضایت مشتری مورد قبول بسیاری از صاحب نظران این گونه آمده است که رضایت مشتری از عملکرد مورد انتظار با عملکرد واقعی ادراک شده و هزینه پرداخت شده به دست می‌آید (بیرل و همکاران^۴، ۲۰۰۴، ص ۲۵۶).

با توجه به موضوعات گفته شده در بالا باید گفت شرکت تولیدی کندر (تولید کننده پودر دستی و ماشین لباسشویی آ. ب. ث) مانند کلیه شرکت‌های مشابه در صنعت تولیدکنندگان پودر لباسشویی و ..... نیازمند آگاهی از دیدگاه بازاریابی استراتژیک نسبت به چگونگی طراحی و تولید محصولات در راستای کسب رضایت مشتری است؛ این هدف تنها از طریق شناسایی دقیق عوامل مؤثر بر رضایت از دیدگاه مشتری و تحلیل و اولویت بندی آن میسر و عملی خواهد بود.

اهداف تحقیق

پژوهشگران در این تحقیق به دنبال رسیدن به اهداف زیر می‌باشند:

۱. شناسایی و اولویت بندی عوامل مؤثر بر رضایت مشتریان از پودر آ. ب. ث؛
۲. ارائه دسته بندی مرتبط با این عوامل از دیدگاه مشتری؛
۳. شناخت جایگاه رضایت از پودر آ. ب. ث از دیدگاه

2. Kotler & Armstrong
3. Blanchard & Galloway
4. Hallowell
5. Beerl & et al

.(۱۳۸۱، ص ۱۹).

مشتری رضایت مندی را از جنبه‌های متعددی مانند ویژگی‌های اساسی محصولات، ویژگی‌های ممتاز عملکردی محصولات، نحوه برقراری تماس و تعامل با مشتری تجربه می‌کند (کاووسی و سقایی، ۱۳۸۴).

تا چند دهه قبل محصولات و خدمات ارائه شده از سوی سازمان‌ها، بیش از آن که منطبق با خواسته‌ها و الزامات مشتریان آنها باشد، نتیجه فکر خلاق مهندسان طراح آنها به شمار می‌رفت. به عبارت دیگر نقش مشتری در اکثر موارد تنها به یک مصرف کننده قانع محدود و این مهندسان سازمان بودند که در فرایند تکوین محصول نقش وی را نیز بازی می‌کردند. اما این تفکر تنها تا دهه‌های آخر قرن گذشته دوام داشت و رقابتی شدن بازارها، فروپاشی مرزهای تجاری، جهانی شدن اقتصاد و در نهایت افزایش سطح توقعات و الزامات مشتریان، موجب افزایش توجه و اهمیت به خواسته‌ها و الزامات مشتریان گردید (رضائی و دیگران، ۱۳۸۴).

بسیاری از شرکت‌ها برای تقویت گرایش مشتریان به کالاهای خود از راه کاری به نام رضایت مشتری استفاده می‌کنند اما رضایت مشتری باید به تعدادی پارامتر اندازه گیری تبدیل شود که مستقیماً به ویژگی‌هایی از کالاهای یا خدمات سازمان مرتبط باشد. در همین رابطه شناسایی بالاترین و پایین ترین شاخص‌ها بسیار مفید است و می‌تواند نقاط قوت سازمان را برجسته و نقاط ضعف آن را گوشتزد نماید.

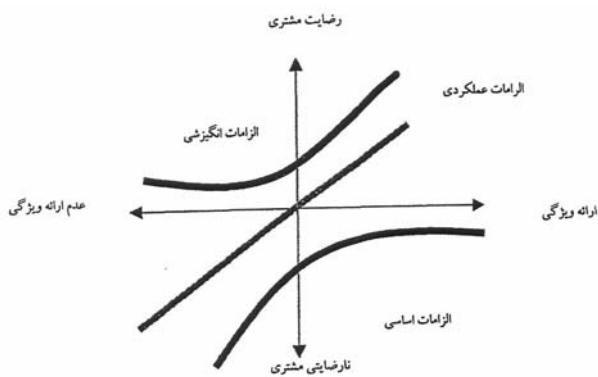
ضرورت و اهمیت تحقیق

بدون شک، رضایت مشتری یکی از موضوعات بسیار راهبردی در دهه اخیر است. اکنون که در اقتصاد جهانی مشتریان بقای شرکت را رقم می‌زنند شرکت‌ها دیگر نمی‌توانند نسبت به انتظارات و خواسته‌های مشتریان بی تفاوت باشند آن‌ها باید همه فعالیتها و توانمندی‌های خود را متوجه مشتریان کنند چرا که تنها منبع برگشت سرمایه مشتریان هستند (هیل نایجل، ۱۳۸۵، ص ۲۲).

بر طبق تحقیقات موسسه تارپ^۵ ۷۰ درصد از

1. Technical Assistant Research Program

محصول یا خدمت لحاظ نشده است (رضایی و دیگران، ۱۳۸۴).

(شکل شماره ۱). مدل کانو

منبع: (برگر و همکاران ، ۱۹۹۳ ص ۳)

۱. الزامات اساسی^۳ (مورد انتظار)

این دسته از خصوصیات (کالا/ خدمات) در صورت لحاظ شدن در محصول، فقط از نارضایتی جلوگیری می‌کند و رضایت و خشنودی خاصی را در وی ایجاد نمی‌کنند. به عبارتی دیگر، ارضاء کامل الزامات اساسی محصول تنها مقدمات حضور محصول را در بازار فراهم می‌آورد و برای پیروزی بر رقبا و در دست گرفتن بازار محصول کمک نمی‌کند. این خواسته‌ها "ناگفتنی" یا "تلويحی" هستند.

به طور مثال، ویژگی محافظت از بافت و الیاف پارچه در پودر، جزء الزامات اساسی می‌باشد یعنی وجود آن در محصول از دیدگاه مشتری حتمی و غیرقابل اغماض است و عدم وجود آن موجبات عدم رضایت مشتری را فراهم می‌آورد.

۲. الزامات عملکردی^۴ (تک بعدی)

دسته دوم خصوصیات کیفی، الزامات عملکردی محصول است که عدم برآورده ساختن آنها موجب نارضایتی مشتریان می‌شود و در مقابل برآورده ساختن کامل و مناسب آنها رضایت و خشنودی مشتری را به دنبال خواهد داشت. از نظر قابلیت شناسایی و تشخیص این الزامات در مقایسه با دو نوع دیگر خصوصیات کیفی بسیار ساده و

مشتری؛

۴. ارائه چارچوبی جهت برنامه ریزی برای بهبود رضایت مشتریان در آینده؛

۵- ارائه پیشنهاداتی برای بهبود عوامل مؤثر بر رضایت مشتریان.

مباحث نظری

آشنایی با روش مدل کانو

بسیاری از سازمان‌ها و شرکت‌ها به این نکته پی برده‌اند که رضایت مشتریان برای موفقیت‌های آتی بازگانی آن‌ها امری حیاتی به شمار می‌آید. اما سؤالی که در اینجا مطرح می‌شود این است که چه خصوصیاتی از کالاها باعث رضایت مشتریان می‌شوند و چه خصوصیاتی صرفاً از نارضایتی مشتریان جلوگیری می‌نمایند. مدل کانو در حقیقت برای پاسخ به این سؤال و ترسیم نتایج برای مدیریت در زمینه‌ی رضایت مشتریان به وجود آمده و مطرح شد (علی یاری، ۱۳۸۵).

در این مدل، ویژگی‌های خدمت یا محصول را با توجه به چگونگی توانایی در ارضاء نیازهای مشتریان به سه دسته اساسی، عملکردی و انگیزشی تقسیم می‌کنند (کانو و همکاران ، ۱۹۸۴).

کانو در مدل خود نیازمندی‌های مشتریان و یا به عبارت دیگر، خصوصیات کیفی محصولات را به سه دسته تقسیم نمود و هر سه نوع نیازمندی را در یک نمودار دو بعدی نشان داد. محور عمودی، میزان رضایت و یا خشنودی مشتری و محور افقی، میزان ارائه الزام کیفی مورد نظر مشتری را نشان می‌دهد. بالاترین و پایین‌ترین نقطه از محور عمودی نمودار به ترتیب بیانگر رضایت مشتریان و عدم رضایت مشتریان است محل تلاقی عمودی و افقی بیانگر جایی است که مشتری در حالت عدم تعادل از نظر رضایت و عدم رضایت قرار دارد. سمت راست محور افقی بیانگر جایی است که الزام کیفی مورد انتظار به طور کامل عرضه شده است و سمت چپ محور افقی، نقطه ارائه محصولی است که خصوصیات کیفی مورد انتظار را ندارد و الزام کیفی مورد نظر به هیچ عنوان در

2. Berger & et al

3. Basic Quality

4. Performance Qualiy

1. kano & et al

۳. صحبت‌ها، و نیازهای مشتری را جمع‌آوری شود.
۴. صحبت‌های مشتریان به نیازمندی‌ها ترجمه گردد و جملات مبهم و گنگ مشتری را به جملات روشن تبدیل شود.
۵. مهم ترین نیازهای مشتری را تعیین و اولویت بندی گردد.
۶. ارتباط بین نیازهای مهم را روشن شود.
۷. نیازهای مشتری را به صورت عملیاتی تعریف گردد.
۸. مشخصه‌های کیفی نیازها را تعیین شود.
۹. فرایند پاسخگویی را طراحی شود.
۱۰. سنجش مناسب با نیاز مشتری را مشخص شود.
۱۱. جهت اجرا برنامه ریزی گردد (فرسیت^۱، ۲۰۰۳).

مزایای تقسیم‌بندی ویژگی‌های کالاهای خواسته‌های مشتری

و سیله مدل کانو بسیار آشکار است:

- ویژگی‌ها و خصوصیات کالاهای خواسته‌های مشتری می‌شوند. معیارهایی از کالاهای خواسته‌های مشتری تأثیر را بر روی رضایت مشتری دارند شناخته می‌شوند و از تقسیم‌بندی ویژگی‌های کالاهای به ابعاد اساسی، عملکردی و انگیزشی می‌توان برای تمرکز و تأیید بر هر یک از آنها استفاده نمود.

- اولویت بندی توسعه کالاهای، مثلاً سرمایه گذاری بر روی بهبود الزامات اساسی در صورتی که قبلاً در سطح رضایتمندانه‌ای قرار داشته باشند، زیاد مفید نمی‌باشد ولی بهبود در الزامات عملکردی و انگیزشی به دلیل تأثیر زیاد در ادراک از کیفیت کالا و در نتیجه در سطح رضایت مشتریان مناسب تر می‌باشد.

- مزیت دیگر مدل کانو آن است که به حداقل محاسبات ریاضی نیاز دارد و اطلاعات مربوط به سرعت جمع‌آوری می‌شود (باها تاچریا و رحمان^۲، ۲۰۰۴).

- کشف و ارضاء الزامات انگیزشی می‌تواند احتمال تمایز زیادی را برای تولید کننده به وجود آورد. چرا که کالاهایی که خصوصاً الزامات اساسی و عملکردی را ارضاء نمایند مانند هم و یکسان تلقی می‌شوند و در نتیجه به

معمولی تر می‌باشد، زیرا اکثر مشخصات (کالا / خدمات) که در تبلیغات تجاری، روزنامه‌ها، وسائل ارتباط جمعی مطرح می‌شود از این دسته‌اند (شیبا، شوقی^۳، ۱۹۹۳).

۳. الزامات انگیزشی^۲ (جداب)

توجه به خواسته‌های نامрئی مشتری یا خدماتی که در حال حاضر مورد توجه وی نیست ولی در آینده بدان نیازمند می‌شود. به همین جهت اگر آن خدمات در حال حاضر و به طور زودرس ارائه شود باعث رضایت و شادمانی زائد الوصف وی خواهد بود و در صورتی که ارائه نگردد توقعی ایجاد نمی‌کند.

به عبارت دیگر این ویژگی‌ها معیارهایی از کالا هستند که بیشترین تأثیر را بر رضایت مشتری از یک کالا یا خدمت خاص دارند. ارضاء یا تأمین این ویژگی‌ها باعث رضایت زیاد مشتری می‌شوند و چنان‌چه تأمین نشوند مشتریان احساس نارضایتی نخواهند داشت (کورت ماتزلر و همکاران^۳، ۱۹۹۸).

تعیین نیازها و خواسته‌های مشتری در مدل کانو

کانو معتقد است که نیازهای که ارضای انها خوشحال کننده مشتری است توسط مشتری اظهار نمی‌شود و برای تولید کننده نیز شناخته شده نیست. اما گوش دادن به صدای مشتری باعث شناختن آنها می‌گردد. برای تعیین نیازها و خواسته‌های مشتری باید کارهایی زیر را به ترتیب انجام داد:

۱. انواع مشتری و خصوصیات آنها را تعیین نمایید.
- ۲- شناسایی مشتری نباید محدود به افراد استفاده کننده از خدمات یا کالاهای شرکت ارائه دهنده آن کالا یا خدمت باشد بلکه می‌بایست تمام مشتریان اعم از مشتریان استفاده کننده از کالاهای یا خدمات و مشتریانی که از کالاهای خواسته نمی‌کنند، نیز شناخته گردد.
۳. برنامه جمع‌آوری داده از مشتری‌ها تهیه گردد.

1. Shiba,Shogi

2-Excitement Quality

3- Kurt Matzler & et al

مشخص شد پاسخهای داده شده، این عامل را در گروه الزامات عملکردی دسته بندی می‌کند، پس مشتری انتظار ارائه هر چه بهتر و بیشتر آن را داشته و در عین حال عدم وجود آن را به سختی تحمل خواهد نمود، همچنین رتبه این عامل در گروه الزامات عملکردی پنج تعیین گردید.
(وظیفه دوست و عطالله، ۱۳۸۶)

۲. در مقاله‌ای دیگر تحت عنوان "تحلیل وبه کارگیری مدل کانو در تامین رضایت ارباب رجوع (مطالعه موردی: طراحی وب سایت)" به این موضوع پرداخته شد که امروزه مدیران به مجموعه‌ای از ابزارها و روش‌های سودمند نیاز دارند که به وسیله آنها بتوانند هر چه بهتر به نیازها و خواسته‌های مشتریان خود پی ببرند تا در نهایت آنها را در پروژه‌های خدمت رسانی، تامین نمایند. چرا که این نوع نیاز و خواسته مشتری یا ارباب رجوع است که کیفیت خدمت را برای وی تعریف کرده و حس رضامندی را در او ترغیب می‌کند. مدل کانو، متداول‌تری است که به وسیله آن اثرات اجزا و بخش‌های محصول یا خدمات بر روی رضایت مشتری یا ارباب رجوع تعیین می‌شود. در این مقاله پس از تحلیل ابعاد و جنبه‌های مختلف مدل کانو، چگونگی استفاده از این مدل در طراحی یک وب سایت با توجه به نظرات مراجعه کنندگان آن معرفی و نحوه تعبیر نتایج به دست آمده از نظر سنجی ارباب رجوع و چگونگی به کارگیری آنها جهت مدیریت رضایت ارباب رجوع تشریح می‌شود. که در پایان این مقاله برای به کارگیری هر چه بهتر این مدل برخی پیشنهادات پژوهشی و کاربردی ارائه شده است (شفیعی رود پشتی و صالح اولیا، ۱۳۸۷).

۳. در تحقیقی دیگر تحت عنوان "" تعیین عوامل مؤثر بر رضایت مشتریان شرکت پاکشو با استفاده از مدل کانو" در پی شناسایی و طبقه بندی نیازهای مختلف مشتریان از این محصول با هدف تخصیص بهینه منابع به هر دسته از این نیازها می‌باشد. این ویژگیها در طی این مقاله در گروههای الزامات مهیج، عملکردی، اساسی و بی تفاوتی جای خواهند گرفت و بدین ترتیب میزان اهمیت هر ویژگی برای مشتریان مشخص خواهد شد. این مقاله تلاش می‌کند تا با تعمیق در موضوع رضایت مشتری، اهمیت این مطلب را در دنیای نوین تجارت متذکر شده و روشی را برای تحقق این هدف بیان کند. این هدف امکان تمایز کالای موردنظر را از سایر کالاهای مشابه در بازار فراهم

سادگی قابل تعویض با یکدیگر می‌باشد (مشتریان احساسی وفاداری نمی‌کنند). مثلاً اگر شرکتی اقدام به تحويل پودر شوینده به صورت بسته‌ای در درب منازل نماید در چنین شرایطی این شرکت موجبات تمایز را با سایر شرکت‌های موجود در این صنعت فراهم آورده و باعث جلب رضایت مشتریان به سوی خود می‌شود.

— در ضمن مدل کانو به اهمیتی که هر یک از ویژگی‌های کالاهای در رضایت مشتریان دارند پی برده و در نتیجه به عنوان پیش زمینه‌ای در فرایند ایجاد کالا می‌توان از آن استفاده نمود (تن و پاویترا، ۲۰۰۱).

پیشینه تحقیق

در کشور ما تاکنون در زمینه رضایت مصرف کنندگان محصولات شوینده تحقیق منسجم و ساختارمندی که مبتنی بر یک مدل معروف در زمینه رضایت مشتری باشد صورت نگرفته است و این مقوله در حوزه ادبیات رضایت مشتری دست نخورده باقی مانده است. با تحقیقات صورت گرفته مشخص شد در کشور ما بیشترین تلاش در مقوله رضایت مصرف کنندگان محصولات شوینده، محدود به فرمهای نظرسنجی است و یک تحقیق جامع که به بررسی و اولویت بندی عوامل مؤثر بر رضایت آنها بپردازد صورت نگرفته است. البته باید گفت که در کشور ما مطالعاتی در مورد کاربرد مدل کانو جهت ارزیابی رضایت مشتریان صورت گرفته است که در این مختصر فقط به برخی از آنها اشاره می‌گردد.

۱. در مقاله‌ای که تحت عنوان " ارزیابی رضایت مشتریان از خدمات پس از فروش محصولات سایپا با استفاده از مدل کانو " انجام شد، شناسائی و اولویت بندی عوامل مؤثر بر رضایت مشتریان از خدمات پس از فروش با استفاده از مدل کانو تعیین گردید که در این تحقیق ابتدا ۲۱ عامل مؤثر بر رضایت مشتریان از خدمات پس از فروش محصولات سایپا را شناسایی، سپس آنها را بر اساس مدل کانو طبقه بندی کرده و در نهایت اولویت هر یک از آنها را در هر طبقه مشخص نمودند.

به عنوان مثال، یکی از عوامل شناسایی شده نحوه برخورد کارکنان تعمیرگاه با مشتریان بوده که در نهایت

می‌شود که مشتری می‌تواند یکی از پنج گزینه (شامل: تاثیرمثبت فراوان، تاثیرمثبت، تأثیری ندارد، تاثیرمنفی و تاثیر منفی فراوان) را انتخاب نماید. دسته اول سوالات صورت‌های عملکردی و دسته دوم صورت‌های غیرعملکردی آن می‌باشد. برای طراحی این بخش از طیف پنج گزینه ای لیکرت استفاده شده است که یکی از رایج‌ترین مقیاس‌های اندازه گیری به شمار می‌رود. شکل کلی وامتیاز بندی این طیف برای سوالات عملکردی و غیر عملکردی به صورت ذیل می‌باشد

شکل کلی: مثبت فراوان - مثبت - تاثیری ندارد - منفی - منفی فراوان
امتیاز بندی: ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

برای این منظور بر اساس متغیرهای مورد بررسی ۱۹ سوال پنج گزینه ای تدوین شده است

گام سوم) پرسشنامه در سه مرحله ارزیابی می‌شود. بعد از ادغام پاسخ سوالات عملکردی و غیر عملکردی در جداول ارزیابی نتایج هر یک از ویژگی‌ها در جدول نتایج فهرست بندی می‌شود که نشان دهنده توزیع فراوانی هر یک از ویژگی‌های کالا می‌باشد جدول شماهه (۱).

(جدول شماهه ۱). ارزیابی نتایج نیازهای مشتریان

صورت غیر عملکردی سوال (منفی)					صورت عملکردی سوال (منفی) (مثبت)
منفی فراوان	منفی	بی تأثیر	مثبت	مثبت فراوان	
O	A	A	A	Q	۱- مثبت فراوان
M	I	I	Q	R	۲- مثبت
M	I	I	R	R	۳- بی تأثیر
M	Q	R	R	R	۴- منفی
Q	R	R	R	R	۱- منفی فراوان

منبع: kano & et al, 1984.

کرده و باعث به وجود آوردن طیف وسیعی از مشتریان وفادار برای آن خواهد شد (ونوس و صالح پور، ۱۳۸۵).

سؤالهای تحقیق

۱. عوامل مؤثر بر میزان رضایت مشتریان از پودر آ. ب. ث (پودر دست و ماشین لباسشویی) کدامند؟
۲. هر یک از عوامل مؤثر بر رضایت مشتری چه اولویتی را به خود اختصاص داده اند؟

روش تحقیق

تحقیق حاضر بر مبنای هدف، از نوع تحقیقات کاربردی است، از آن جهت که اصول و فنونی را که در تحقیقات پایه، تدوین شده است را برای حل مسائل واقعی و اجرایی یک سازمان به کار می‌برد. همچنین سعی در شناسایی واژگانیت بندی مهمتری عوامل مؤثر بر رضایت مشتریان دارد و علت‌ها را کمتر مورد بررسی قرار می‌دهد (سرمهد و دیگران، ۱۳۸۱، ۷۹-۸۲).

نوع تحقیق بر اساس ماهیت روش، با توجه به روش گردآوری داده‌ها و اطلاعات از نوع توصیفی می‌باشد.

مراحل روش تحقیق (مراحل روش مدل کانو)

کانو یک روش ساخت یافته برای کمک به تعیین کردن مشخصه‌های مختلف محصول و رفع ابهامات با اطمینان از این که دسته بندی بر اساس تحقیقات مشتری صورت گرفته، ارائه داد. در ذیل گام‌های انجام این روش آمده است:

گام اول) برای انتخاب ویژگی‌های مؤثر بر رضایت مشتریان (متغیرهای مستقل تحقیق) به تحقیقات انجام شده در خود شرکت و شرکت‌های مشابه، سازمان استاندارد تحقیقات صنعتی ایران، مشتریان، مدیران کنترل کیفیت، تحقیق و توسعه شرکت و مقاله‌ها و پایان نامه‌های مشابه مراجعه کرد. همچنین از گروه‌های کانون نیز در این مرحله برای بررسی خواسته‌ها و مشکلات مشتریان می‌توان بهره جست. (جدول ۳)

گام دوم) برای تهییه پرسشنامه نیز مطابق با پرسشنامه کانو، برای هر ویژگی یک زوج سؤال طراحی

جامعه و نمونه آماری

جامعه مورد نظر، متشکل از همه اعضای واقعی یا فرضی است که پژوهشگر علاقه مند به تعمیم یافته‌های پژوهشی به آنها است، که به آن جامعه هدف نیز می‌گویند. (نیکومرام و حیدر زاده، ۱۳۸۳، ۸۷).

جامعه آماری این پژوهش نامحدود بوده و قلمرو مکانی آن شامل کلیه مصرف کنندگان نهایی پودر دستی و ماشین لباسشویی آ. ب. ث در سطح شهر سمنان می‌باشد. قلمرو زمانی در گردآوری داده‌ها و اطلاعات این پژوهش در نیم دوم سال ۱۳۸۸ انجام شده است.

با توجه به این که جامعه آماری این تحقیق نامحدود است و از مودنی‌ها بسیار پراکنده هستند از روش نمونه گیری خوش ای چند مرحله‌ای استفاده شده است. به این صورت که در ابتدا شهر سمنان به سه ناحیه (۳، ۲، ۱) تقسیم گردید سپس از هر ناحیه چهار شهرک به تصادف انتخاب شدند. سپس از هر شهرک سه محله به تصادف انتخاب و با توجه به جمعیت هر ناحیه نمونه گیری انجام شده است. حجم نمونه با توجه به جدول کرجی و مورگان ۳۸۴ نفر به دست امد. لیکن از انجایی که احتمال می‌رفت برخی از پرسش نامه‌ها برگ دانده نخواهد شد و برخی قابل تجزیه و تحلیل نباشد ۴۵۰ پرسش نامه توزیع گردید که نهایتاً ۳۸۴ پرسش نامه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت

شیوه گردآوری داده‌ها

- در این پژوهش از روش‌های زیر برای جمع اوری اطلاعات استفاده شده است:
- مطالعات کتاب خانه ای شامل مطالعه کتب، مقالات، طرح پژوهشی، پایان نامه‌های مشابه و مطالعه مقالات موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران (در زمینه‌ی استانداردهای پودر شوینده)؛
- جستجو در اینترنت و استفاده از منابع اینترنتی؛
- مصاحبه با مهندسان کنترل کیفیت، تحقیق و توسعه و صاحب نظران و خبرگان صنعت پودر شوینده؛
- مشتریان بالقوه و مشتریان وفادار شرکت کندر؛
- استفاده از پرسش نامه.

(جدول شماره ۲). تشریح علائم به کار گرفته در جدول بالا

A: انگیزش	R: معکوس	Q: سؤال برانگیز
M: اساسی	O: عملکردی	I: بی تفاوت

گام چهارم) رسم مشخصات بر روی نمودار کانو: در نهایت باید مشخصه‌ها بر روی نمودار کانو رسم شود تا یک راهنمای تصویری برای اهمیت نسبی نظرات مشتری در مورد جنبه‌های مختلف عملکردی محصول ارائه گردد. (Ibid, 38)

(جدول شماره ۳). متغیرهای تحقیق

ردیف	متغیر مستقل	متغیر وابسته
۱	قیمت	رضایت مشتری
۲	قدرت پاک کنندگی	رضایت مشتری
۳	رسوب زدگی در ماشین لباسشویی	رضایت مشتری
۴	ایجاد حساسیت پوستی	رضایت مشتری
۵	برچسب استاندارد	رضایت مشتری
۶	زیبایی و جذابیت بسته بندی	رضایت مشتری
۷	یکنواختی و قابلیت حل شدن دانه‌های پودر	رضایت مشتری
۸	تعداد دانه‌های رنگی	رضایت مشتری
۹	رایحه و بوی پودر	رضایت مشتری
۱۰	اشانتیون	رضایت مشتری
۱۱	توزیع پودر در هر زمان و هر معازه	رضایت مشتری
۱۲	تحویل بسته ای در درب منازل	رضایت مشتری
۱۳	محافظت از بافت و الیاف پارچه	رضایت مشتری
۱۴	تنوع در اندازه بسته بندی	رضایت مشتری
۱۵	قابلیت استفاده برای انواع پارچه‌ها	رضایت مشتری
۱۶	تعدد و تنوع انزیمی	رضایت مشتری
۱۷	جنس بسته بندی	رضایت مشتری
۱۸	تدخل رنگها	رضایت مشتری
۱۹	تبلیغات	رضایت مشتری

بر نارضایتی مشتریان تأثیرگذار باشد. برای محاسبه میانگین تأثیر یک ویژگی بر رضایت مشتریان باید ستون‌های الزامات عملکردی و انگیزشی را با هم جمع نموده و سپس بر جمع ستون‌های الزامات عملکردی، انگیزشی، اساسی و ستون نتایجی که بر رضایت مشتریان بی تأثیر است تقسیم نمود و برای محاسبه میانگین تأثیر یک ویژگی بر نارضایتی باید ستون‌های الزامات عملکردی و اساسی را با هم جمع نمود و بر جمع ستون‌های الزامات عملکردی، انگیزشی، اساسی و ستون نتایجی که بر رضایت مشتریان بی تأثیر است تقسیم نمود

میزان نارضایتی

$$\frac{O + M}{(A + O + M + I) \times (-1)}$$

میزان رضایت

$$\frac{A + O}{A + O + M + I}$$

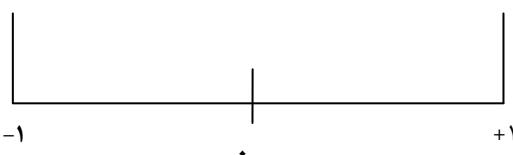
علامت منفی یک(۱) که در مخرج کسر میزان نارضایتی آمده است، بر تأثیر منفی آن عامل بر رضایت مشتریان در صورت عدم ارائه آن تأکید دارد.

ضریب مثبت رضایت مشتریان، بین صفر تا یک متغیر است و هرچقدر این مقدار به یک نزدیک تر باشد تأثیر آن بر رضایت مشتریان بیشتر است و چنان‌چه این مقدار نزدیک صفر شود نشان دهنده آن است که این عامل کمترین تأثیر را بر رضایت مشتریان دارد.

به همین صورت در ضریب منفی رضایت مشتریان هر چقدر مقادیر به ۱- نزدیک تر باشد تأثیر آن بر نارضایتی مشتریان در صورت عدم ارائه آن ویژگی بیشتر خواهد بود و مقدار صفر نشان دهنده آن است که عدم ارائه آن ویژگی باعث نارضایتی مشتریان نخواهد شد

نارضایتی کامل

رضایت کامل

اعتبار (روایی) و پایایی (قابلیت اعتماد) پرسش نامه

اعتبار محتوای یک ازمون معمولاً توسط افرادی متخصص در موضوع مورد مطالعه تعیین می‌شود از این رو اعتبار محتوا به قضاؤت داوران بستگی دارد (سرمد و دیگران، ۱۳۸۱، ۱۷۱)

در این تحقیق برای افزایش روایی از ابزارهای زیر استفاده شده است:

۱. استفاده از نظرات استادان متخصص؛
۲. استفاده از نظرات مهندسین و متخصصین صنعت پودر شوینده؛

۳. مطالعه مقالات، کتب و مقالاتی که از این پرسشنامه یا پرسشنامه‌های مشابه استفاده کرده‌اند.

برای تعیین پایایی پرسش نامه عوامل موثر بر رضایت مشتری از ضریب الفای کرونباخ استفاده شده است. ضرایب الفای کرونباخ برای این پرسش نامه برای قسمت عملکردی سوال برابر ۹۲۹ و برای قسمت غیر عملکردی سوال برابر ۷۸۲ گردید که پایایی پرسشنامه را نشان می‌دهد

ضریب رضایت مشتریان

پس از انجام گام‌های موجود در مدل کانو و مشخص شدن نوع هر یک از عوامل از نظر اساسی، عملکردی و انگیزشی بودن، حال بایستی ضریب رضایت مشتریان را محاسبه نمود. ضریب رضایت مشتریان بیان می‌دارد که آیا ارائه ویژگی خاصی از کالا موجبات رضایت مشتریان را فراهم می‌آورد و یا تنها از نارضایتی آن‌ها جلوگیری می‌نماید. بخش‌های مختلف بازار، معمولاً دارای نیازها و انتظارات متفاوتی هستند بنابراین، گاهی اوقات مشخص نیست که یک ویژگی را به کدام دسته از الزامات کالا می‌توان نسبت داد. همچنین آگاهی از میانگین تأثیر ویژگی‌های کالاها بر رضایت مشتریان بسیار مهم است. در نتیجه، ضریب رضایت مشتریان^۱ نشان می‌دهد که به چه شدتی ویژگی کالا ممکن است بر رضایت و یا در حالت عدم ارائه ویژگی

1. Customer Satisfaction Coefficient

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها در مدل کانو(جدول فراوانی)
عوامل نوزده گانه به ترتیب و براساس بیشترین فراوانی به
گروههای زیر تعلق می‌گیرد. (جدول ۶)

(جدول شماره ۶). طبقه‌بندی عوامل بر اساس جدول فراوانی

الزام انگیزشی	قيمت	۱
الزام عملکردی	قدرت پاک کنندگی	۲
الزام عملکردی	رسوب زدگی در ماشین لباسشویی	۳
الزام عملکردی	ایجاد حساسیت پوستی	۴
الزام اساسی	برچسب استاندارد	۵
بی تفاوت	زیبایی و جذابیت بسته بندی	۶
الزام انگیزشی	یکنواختی و قابلیت حل شدن دانه‌های پودر	۷
الزام اساسی	تعداد دانه‌های رنگی	۸
الزام عملکردی	رایحه و بوی پودر	۹
بی تفاوت	اشانتیون	۱۰
الزام عملکردی	توزیع پودر در هر زمان و هر معازه	۱۱
الزام انگیزشی	تحویل بسته‌ای در درب منازل	۱۲
الزام اساسی	محافظت از بافت و الیاف پارچه	۱۳
الزام انگیزشی	تنوع در اندازه بسته بندی	۱۴
الزام انگیزشی	قابلیت استفاده برای انواع پارچه	۱۵
الزام انگیزشی	تعدد و تنوع آنریمی	۱۶
الزام انگیزشی	جنس بسته بندی	۱۷
الزام عملکردی	تداخل رنگ‌ها	۱۸
الزام عملکردی	تبلیغات	۱۹

محاسبه ضرایب (رضایت / عدم رضایت)
مربوط به عوامل نوزده گانه
با توجه به فرمول ضرایب(رضایت/عدم رضایت) مشتریان که در قسمت "ضریب رضایت مشتریان" توضیح داده شد و پس از انجام محاسبات، نتایج حاصل از آن در جدول (۷) آمده است.

(جدول شماره ۴). ضریب رضایت مشتریان

ضریب عدم رضایت	ضریب رضایت	Categ ory	I	M	O	A	ویژگی کالا/ خدمت
-۰/۱۱۲	۰/۸۶۲	A	۴۹	۴	۳۹	۲۹۲	قیمت
-۰/۶۸۵	۰/۷۲۱	O	۱۰۳	۴	۲۵۹	۱۸	تبلیغات

یافته‌های پژوهش

نتایج حاصل بر اساس جدول فراوانی به شرح جدول ذیل آمده است.

(جدول شماره ۵). فراوانی داده‌ها

I (بی تفاوت)	A (انگیزشی)	O (عملکردی)	M (اساسی)	فراوانی عامل
۴۹	۲۹۲	۳۹	۴	۱
۲۶	۴۲	۳۰۷	۹	۲
۳۴	۲۲	۲۹۱	۳۶	۳
۳۰	۱۲	۳۰۶	۳۶	۴
۳۳	۳۳	۱۴۰	۱۷۸	۵
۳۴۲	۲۲	۱۵	۵	۶
۶۱	۱۶۶	۱۳۲	۲۵	۷
۶۲	۲۸	۱۹	۲۷۵	۸
۳۴	۴۵	۲۹۵	۱۰	۹
۳۰۵	۵۵	۲۰	۴	۱۰
۶۷	۴۲	۱۴۴	۱۳۱	۱۱
۹۴	۲۷۲	۱۵	۲	۱۲
۲۶	۲۲	۱۵۰	۱۸۶	۱۳
۵۶	۳۰۸	۱۵	۵	۱۴
۴۴	۳۰۰	۳۱	۹	۱۵
۱۴۰	۲۰۳	۳۱	۱۰	۱۶
۶۲	۲۸۲	۳۵	۵	۱۷
۳۵	۱۷	۳۰۹	۲۳	۱۸
۱۰۳	۱۸	۲۵۹	۴	۱۹

طبقه‌بندی عوامل بر اساس جدول فراوانی

همان طور که در جدول مشخص شده است و نیز طبق

نتیجه گیری

همان گونه که در مطالب قبل اشاره گردید، عوامل مؤثر بر رضایت مشتری از محصول پودر آ. ب. ث(نوزده عامل) در سه گروه الزامات اساسی، عملکردی و انگیزشی موجود در مدل کانو طبقه بندی شدند اما نظر به این که طبقه بندی‌های مختلف کانو از نظر میزان ایجاد رضایت و نارضایتی تفاوت دارند بنابراین هر کدام از این عوامل تفاسیر خاص خود را به همراه دارد که در ذیل به آنها اشاره می‌گردد:

– عامل اول) قیمت: نتایج حاصل از پژوهش نشان می‌دهد این عامل در گروه الزامات انگیزشی قابل طبقه بندی است، یعنی وجود آن (قیمت مناسب) رضایت قابل ملاحظه‌ای برای مشتری پدید می‌آورد در حالی که عدم وجود آن(قیمت نامناسب) نارضایتی خاصی را به همراه خواهد داشت، ضریب رضایت و عدم رضایت حاصل از این عامل به ترتیب (۰/۸۶۲) و (۰/۱۱۲)- می‌باشد.

– عامل دوم) قدرت پاک کنندگی: نتایج حاصل از پژوهش نشان می‌دهد این عامل در گروه الزامات عملکردی قابل طبقه بندی است، یعنی وجود آن موجب رضایت مشتری می‌شود در حالی که عدم وجود آن عدم رضایت را به همراه خواهد داشت. ضریب رضایت و عدم رضایت حاصل از این عامل به ترتیب (۰/۹۰۸) و (۰/۸۲۳)- می‌باشد.

– عامل سوم) رسوب زدگی در ماشین لباسشویی: نتایج حاصل از پژوهش نشان می‌دهد این عامل یک الزام عملکردی است، پس مشتری انتظار هر چه بهتر آن را دارد. در واقع عدم وجود آن عدم رضایت قابل ملاحظه‌ای را به همراه خواهد داشت. ضریب رضایت و عدم رضایت حاصل از این عامل به ترتیب (۰/۸۱۷) و (۰/۸۵۱)- می‌باشد.

– عامل چهارم) ایجاد حساسیت پوستی: نتایج حاصل از پژوهش نشان می‌دهد این عامل یک الزام عملکردی است پس مشتری انتظار ارائه هر چه بهتر آن را دارد در واقع عدم وجود آن عدم رضایت قابل ملاحظه‌ای را به همراه خواهد داشت. ضریب رضایت و عدم رضایت حاصل از این عامل به ترتیب (۰/۸۲۸) و (۰/۸۹)-

(جدول شماره ۷). ضرایب رضایت و عدم رضایت عوامل نوزده
گانه پرسشنامه

ردیف	عوامل	ضریب عدم رضایت	ضریب رضایت	ضریب عدم رضایت
۱	قیمت	- (۰/۱۱۲)	۰/۸۶۲	-
۲	قدرت پاک کنندگی	- (۰/۸۲۳)	۰/۹۰۸	-
۳	رسوب زدگی در ماشین لباسشویی	- (۰/۸۵۱)	۰/۸۱۷	-
۴	ایجاد حساسیت پوستی	- (۰/۸۹)	۰/۸۲۸	-
۵	برچسب استاندارد	- (۰/۸۲۸)	۰/۴۵	-
۶	زیبایی و جذابیت بسته بندی	- (۰/۰۵۲)	۰/۰۹۶	-
۷	یکنواختی و قابلیت حل - شدن دانه‌های پودر	- (۰/۴۰۸)	۰/۷۷۶	-
۸	تعداد دانه‌های رنگی	- (۰/۷۶۵)	۰/۱۲۲	-
۹	رایحه و بوی پودر	- (۰/۷۹۴)	۰/۸۸۵	-
۱۰	اشانتیون	- (۰/۰۶۲)	۰/۱۹۵	-
۱۱	توزیع پودر در هر زمان و هر مغازه	- (۰/۷۱۶)	۰/۴۸۴	-
۱۲	تحویل بسته‌ای در درب منزل	- (۰/۰۴۴)	۰/۷۴۷	-
۱۳	محافظت از بافت و الیاف پارچه	- (۰/۸۷۵)	۰/۴۴۸	-
۱۴	تنوع در اندازه بسته بندی	- (۰/۰۵۲)	۰/۸۴۱	-
۱۵	قابلیت استفاده برای انواع پارچه	- (۰/۱۰۴)	۰/۸۶۲	-
۱۶	تعدد و تنوع آنژیمی	- (۰/۱۰۶)	۰/۶۰۹	-
۱۷	جنس بسته بندی	- (۰/۱۰۴)	۰/۸۲۵	-
۱۸	تداخل رنگ‌ها	- (۰/۸۶۵)	۰/۸۴۸	-
۱۹	تبليغات	- (۰/۶۸۵)	۰/۷۲۱	-

- عامل دهم) اشانتیون: نتایج حاصل از پژوهش نشان می‌دهد این عامل در هیچ یک از گروه الزامات اساسی، عملکردی و انگیزشی قرار نمی‌گیرد؛ یعنی ارائه و عدم ارائه آن هیچ تأثیری بر روی رضایت مشتری ندارد. بنابراین، شرکت نباید هیچ سرمایه گذاری در زمینه ارائه اشانتیون داشته باشد. ضریب رضایت و عدم رضایت حاصل از این عامل به ترتیب (۰/۱۹۵) و (۰/۰۶۲)- می‌باشد.

- عامل یازدهم) توزیع پودر در هر زمان و هر مغازه (در دسترس بودن): نتایج حاصل از پژوهش نشان می‌دهد این عامل جزء الزامات عملکردی است پس ارائه آن موجب رضایت مشتری می‌شود در حالی که عدم ارائه آن عدم رضایت را به همراه خواهد داشت. ضریب رضایت و عدم رضایت حاصل از این عامل به ترتیب (۰/۴۸۴) و (۰/۰۷۱۶)- می‌باشد.

- عامل دوازدهم) تحويل بسته‌ای در درب منازل: نتایج حاصل از پژوهش نشان می‌دهد این عامل الزام انگیزشی است لذا به علت غافلگیر کننده بودن وجود آن رضایت قابل ملاحظه‌ای برای مشتری پدید می‌آورد در حالی که عدم وجود آن نارضایتی خاصی را به همراه خواهد داشت. ضریب رضایت و عدم رضایت حاصل از این عامل به ترتیب (۰/۰۴۴) و (۰/۰۷۴۷)- می‌باشد.

- عامل سیزدهم) محافظت از بافت و الیاف پارچه: نتایج حاصل از پژوهش نشان می‌دهد این عامل در گروه الزامات اساسی است و وجود آن از دیدگاه مشتری حتمی و غیرقابل اغماض است پس عدم وجود آن موجبات عدم رضایت مشتری را فراهم می‌آورد. ضریب رضایت و عدم رضایت ناشی از این عامل (۰/۰۴۸) و (۰/۰۸۷۵)- می‌باشد.

- عامل چهاردهم) تنوع در اندازه بسته بندی: نتایج حاصل از پژوهش نشان می‌دهد این عامل جزء الزامات انگیزشی است لذا به علت غافلگیر کننده بودن وجود آن رضایت قابل ملاحظه‌ای برای مشتری پدید می‌آورد در حالی که عدم وجود آن نارضایتی خاصی را به همراه خواهد داشت. ضریب رضایت و عدم رضایت حاصل از این عامل به ترتیب (۰/۰۸۴۱) و (۰/۰۰۵۲)- می‌باشد.

- عامل پانزدهم) قابلیت استفاده برای انواع

می‌باشد.

- عامل پنجم) برحسب استاندارد: نتایج حاصل از پژوهش نشان می‌دهد این عامل در گروه الزامات اساسی قابل طبقه بندی است؛ به این معنی که مشتری انتظار ارائه این خدمت را دارد پس وجود آن رضایت خاصی برای مشتری به همراه تدارد در حالی که عدم وجود، عدم رضایت قابل توجهی را به همراه خواهد داشت. ضریب رضایت و عدم رضایت حاصل از این عامل به ترتیب (۰/۰۸۲۸) و (۰/۰۴۵)- می‌باشد.

- عامل ششم) زیبایی و جذابیت بسته بندی: نتایج حاصل از پژوهش نشان می‌دهد این عامل در هیچ یک از گروه الزامات اساسی، عملکردی و انگیزشی قرار نمی‌گیرد یعنی ارائه و عدم ارائه این ویژگی هیچ تأثیری بر روی رضایت مشتری ندارد. ضریب رضایت و عدم رضایت حاصل از این عامل به ترتیب (۰/۰۹۶) و (۰/۰۵۲)- می‌باشد.

- عامل هفتم) یکنواختی و قابلیت حل شدن دانه‌های پودر: نتایج حاصل از پژوهش نشان می‌دهد این عامل در گروه الزامات انگیزشی قرار دارد یعنی وجود آن رضایت قابل ملاحظه‌ای برای مشتری پدید می‌آورد در حالی که عدم وجود آن نارضایتی خاصی را به همراه خواهد داشت. ضریب رضایت و عدم رضایت عامل به ترتیب (۰/۰۷۷۶) و (۰/۰۴۰۸)- می‌باشد.

- عامل هشتم) تعداد دانه‌های رنگی: نتایج حاصل از پژوهش نشان می‌دهد این عامل در گروه الزامات اساسی قرار می‌گیرد در نتیجه وجود آن رضایت خاصی برای مشتری به همراه ندارد در حالی که عدم وجود آن نارضایتی خاصی را به همراه خواهد داشت. ضریب رضایت و عدم رضایت حاصل از این عامل به ترتیب (۰/۰۱۲۲) و (۰/۰۷۶۵)- می‌باشد.

- عامل نهم) رایحه و بوی پودر: نتایج حاصل از پژوهش نشان می‌دهد این عامل جزء الزامات عملکردی است یعنی وجود آن باعث رضایتمندی در مشتری می‌شود در حالی که عدم ارائه آن عدم رضایت را به همراه خواهد داشت. ضریب رضایت و عدم رضایت حاصل از این عامل به ترتیب (۰/۰۸۸۵) و (۰/۰۷۹۴)- می‌باشد.

اولویت بندی متغیرها به تفکیک الزامات

- اولویت‌ها در گروه الزامات اساسی

اولویت اول: برچسب استاندارد با ضریب رضایت
۰/۴۵

اولویت دوم: محافظت از بافت و الیاف پارچه با
ضریب رضایت ۰/۴۴۸

اولویت سوم: تعداد دانه‌های رنگی با ضریب رضایت
۰/۱۲۲

- اولویت‌ها در گروه الزامات عملکردی

اولویت اول: قدرت پاک کنندگی با ضریب رضایت
۰/۹۰۸

اولویت دوم: رایحه و بوی پودر با ضریب رضایت
۰/۸۸۵

اولویت سوم: تداخل رنگ‌ها با ضریب رضایت ۰/۸۴۸

اولویت چهارم: ایجاد حساسیت پوستی با ضریب
رضایت ۰/۸۲۸

اولویت پنجم: رسوب زدگی در ماشین لباسشویی با
ضریب رضایت ۰/۸۱۷

اولویت ششم: تبلیغات با ضریب رضایت ۰/۷۲۱

اولویت هفتم: توزیع پودر در هر زمان و هر مغازه با
ضریب رضایت ۰/۴۸۴

اولویت‌ها در گروه الزامات انگیزشی

اولویت اول: قیمت و قابلیت استفاده برای انواع
پارچه‌ها با ضریب رضایت ۰/۸۶۲

اولویت دوم: تنوع در اندازه بسته بندی با ضریب
رضایت ۰/۸۴۱

اولویت سوم: جنس بسته بندی با ضریب رضایت ۰/۶۰۹

اولویت چهارم: یکنواختی و قابلیت حل شدن
دانه‌های پودر با ضریب رضایت ۰/۷۷۶

اولویت پنجم: تحویل بسته‌ای در درب منازل با
ضریب رضایت ۰/۷۴۷

اولویت ششم: تعدد و تنوع آنژیمی با ضریب
رضایت ۰/۶۰۹

پارچه: نتایج حاصل از پژوهش نشان می‌دهد این عامل جزء الزامات انگیزشی است یعنی وجود آن رضایت قابل ملاحظه‌ای برای مشتری پدید می‌آورد در حالی که عدم وجود آن نارضایتی خاصی را به همراه نخواهد داشت. ضریب رضایت و عدم رضایت حاصل از این عامل به ترتیب ۰/۸۶۲ و ۰/۱۰۴ می‌باشد.

- **عامل شانزدهم**) تعدد و تنوع آنژیمی: نتایج حاصل از پژوهش نشان می‌دهد این عامل الزامات انگیزشی است یعنی وجود آن رضایت قابل ملاحظه‌ای برای مشتری پدید می‌آورد در حالی که عدم وجود آن نارضایتی خاصی را به همراه نخواهد داشت. ضریب رضایت و عدم رضایت حاصل از این عامل به ترتیب ۰/۱۰۶ و ۰/۰۶۰ می‌باشد.

- **عامل هفدهم**) جنس بسته بندی: نتایج حاصل از پژوهش نشان می‌دهد این عامل الزامات انگیزشی است یعنی وجود آن رضایت قابل ملاحظه‌ای برای مشتری پدید می‌آورد در حالی که عدم وجود آن، نارضایتی خاصی را به همراه نخواهد داشت. ضریب رضایت مشتری و عدم رضایت حاصل از این عامل به ترتیب ۰/۸۲۵ و ۰/۱۰۴ می‌باشد.

- **عامل هجدهم**) تداخل رنگ‌ها: نتایج حاصل از پژوهش نشان می‌دهد این عامل در گروه الزامات عملکردی قابل طبقه بندی است پس آرائه آن موجب رضایت مشتری می‌شود در حالی که عدم ارائه آن عدم رضایت را به همراه نخواهد داشت. ضریب رضایت مشتری و عدم رضایت حاصل از این عامل به ترتیب ۰/۸۴۸ و ۰/۰۸۶۵ می‌باشد.

- **عامل نوزدهم**) تبلیغات: نتایج حاصل از پژوهش نشان می‌دهد این عامل الزامات انگیزشی است یعنی وجود این عامل، باعث رضایت مندی در مشتری می‌شود در حالی که عدم ارائه آن عدم رضایت را به همراه نخواهد داشت. لازم به ذکر است این عامل در خرید آینده مشتری نقش قابل ملاحظه‌ای ایفا می‌کند. ضریب رضایت و عدم رضایت حاصل از این عامل به ترتیب ۰/۷۲۱ و ۰/۰۶۸۵ می‌باشد.

پیشنهادات

مستمر.

۵. با توجه به رقابتی شدن بازار مواد شوینده (پودر دستی و ماشین لباسشویی) در سال‌های آتی و همچنین به دلیل افزایش تولید پیشنهاد می‌شود شرکت‌های تولیدکننده پودر از جمله شرکت کندور طی یک برنامه کوتاه مدت اقداماتی جهت بهبود عواملی صورت دهد که در این پژوهش در غالب عوامل اساسی و عملکردی طبقه-بندی گردیده‌اند.
۶. با توجه به اینکه شرکتهای تولید کننده پودر بایستی در طی سال‌های آتی علاوه بر رقبای داخلی با شرکتهای تولید کننده‌ی پودر جهانی در بازار داخلی و منطقه‌ای رقابت کنند، بایستی در یک برنامه‌ی بلند مدت به بهبود کلیه‌ی عواملی که در این تحقیق به عنوان عوامل موثر بر رضایت مشتری شناسایی گردید، اقدام نماید اما با توجه به نتایج این تحقیق، نگارندگان پیشنهاد می‌نمایند با توجه به ملاحظات سرمایه‌ای و امکان پذیری اولویت سرمایه‌گذاری، تمرکز بر روی عواملی قرار بگیرد که در گروه الزامات انگیزشی و عملکردی قرار گرفته و ضریب رضایت انها رتبه بالاتری را کسب نموده است.

۷. نگارندگان به شرکت کندر پیشنهاد می‌کنند برای آگاهی از نیازهای مشتریان و پی بردن به نیازهای جدید آنها، این نمونه تحقیقات را در فواصل زمانی یک‌ساله انجام دهند.

منابع و مأخذ

منابع فارسی

- ۱- **تیزفهم** تکمله داش، مهدی، (۱۳۸۴)، "شناسایی و رتبه بندی عوامل مؤثر بر رضایت مشتریان از خدمات فروش و تحلیل خودروهای سواری شرکت سایپا در تهران با تکنیک فرایند تحلیل سلسله مراتبی فازی FAHP"، پایان نامه کارشناسی ارشد، رشته مدیریت بازاریابی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه سمنان
- ۲- رضایی، کامران؛ حسین آشتیانی؛ هوشیار، محمد رضا؛ وزیری، محمد، (۱۳۸۴)، "رویکردی

با توجه به آن چه در این پژوهش انجام شده، نتایج قبل توجهی به دست آمده است که سازمان‌هایی که از این پژوهش استفاده می‌کنند (مخصوصاً شرکت کندور)، با بهره‌گیری از آن خواهند توانست مزیت‌های رقابتی بسیاری را در دنیای پیچیده کسب و کار به دست آورده و به حیات خود ادامه دهند. لذا نگارندگان به شرکت کندر (تولیدکننده پودر آ. ب. ث) پیشنهاداتی به شرح ذیل ارائه می‌نمایند:

۱. با توجه به متغیرهای الزامات انگیزشی و اولویت‌بندی آنها که در این پژوهش به آن اشاره گردیده است، به شرکت کندور توصیه می‌گردد که تا حد امکان نسبت به فراهم آوردن مقدمات اجرای متغیرهایی همچون قیمت، یکنواختی و قابلیت حل شدن دانه‌های پودر، تحويل بسته‌ای در درب منازل، تنوع در اندازه بسته‌بندی، قابلیت استفاده برای انواع پارچه، تعدد و تنوع آنژیمی، جنس بسته‌بندی، اقدام نماید تا موجبات تمایز شرکت کندر نسبت به سایر شرکت‌های مشابه گردد.

۲. با توجه به متغیرهای الزامات عملکردی و اولویت‌بندی آنها که در این پژوهش به آن اشاره گردیده است به شرکت کندور توصیه می‌گردد که با تخصیص بودجه‌های مناسب، البته با توجه به اهمیت متغیرهای الزامات عملکردی و با راهاندازی و یا تقویت بخش تحقیق و توسعه شرکت نسبت به اجرا و بهبود متغیرهایی همچون قدرت پاک کنندگی، رسوب زدگی در ماشین لباسشویی، ایجاد حساسیت پوستی، رایحه و بوی پودر، توزیع پودر در هر زمان و هر معازه، تداخل رنگ‌ها و تبلیغات، با کیفیت مطلوب اقدامات لازم را به عمل آورد.

۳. با توجه به متغیرهای الزامات اساسی و اولویت‌بندی آنها که در این پژوهش به آن اشاره گردیده است، به شرکت کندور توصیه می‌شود که با آموزش و توجیه کارکنان خود و سرمایه‌گذاری مناسب نسبت به اجرای متغیرهایی چون برچسب استاندارد، تعداد دانه‌های رنگی و محافظت از بافت و الیاف پارچه، تا حد امکان اقدام نماید.

۴. ایجاد سیستم سنجش و ارزیابی مستمر رضایت مشتریان و ارائه گزارش به مسئول مربوطه جهت بهبود

"تعیین عوامل مؤثر بر رضایت مشتریان از محصول شامپو با استفاده از مدل کانو" اولین کنفرانس بین المللی مدیریت بازاریابی، شهریور ماه ۱۳۸۵
 ۱۱- هیل نایجل، (۱۳۸۵)، "روش‌های اندازه‌گیری رضایت مشتری"، ترجمه محمد رضا اسکندری و منیره اسکندری، انتشارات رسایی، چاپ اول، تهران.

منابع انگلیسی

11- Beerl. A. , Martin J. D. , Quintana A , (2004), "A model of Customer loyalty in the retail banking market", European Journal of marketing , vol. 38 , No. 1/2, pp. 253 - 275.

12- Berger. Charles, Blauth. Robert, Boger. David, Bolster. Christopher, Burchill. Gary, Dumouchel. William, Pouliot. Fred, Richter. Reinhard, Allan. Shen,

Diane. Timko, Mike. Walden, David. (fall 1993), "Kano 's methods for understanding customer-defind Quality", In: Center for Quality

Management Journal, Vol. 4.

13- Bhattacharyya, S. K. and Rahman, zillur , (2004), " Capturing The customers voice , The enterpiece of strategy making: Acase study in banking" , European business review , vol. 16, No. 2 , pp. 128 - 138.

14- Forsyth. R, (2003), "Twelve Simple Steps to customer Loyalty", available at: www. crm. insightexe. com

15- Hallowell. R .,(1996), "The relationship of customer Satis faction , customer loyalty and profitability: an empirical study" , International Journal of Service Industry Management , vol. 7 , No. 4,pp. 27 - 42.

16- <http://www.TRAP.Com>

17-. Kano. N, N. Seraku, F. Takahashi and S. Tsuji, (April 1984), "Attractive Quality and must- be Quality", Hinshitsu, The Journal of the Japanese society for Quality control.

18- Kotler, Philip and Armstrong, Gary, 9th Ed,(2001), "Principles of Marketing", Prentice Hall of United States of America.

19- Kurt Matzler & et al, (1998), "How to delight your customers", Journal of Product & Brand Management, vol. 5, No. 2, pp. 6-18

20- Lars witell , et al , (2007),"Classification

مشتری مدار به طرح ریزی و بهبود کیفیت محصول" ، نشر آتنا(RWTUV)، چاپ سوم، تهران.

۳- سرمهد، زهره بیارگان، عباس؛ حجازی، الهه، (۱۳۸۱)، "روشهای تحقیق در علوم رفتاری" ، نشر آگاه، چاپ پنجم، تهران.

۴- شفیعی رود پشتی، میثم؛ صالح اولیا، محمد، (۱۳۸۷)، "تحلیل و به کارگیری مدل کانو در تامین رضایت ارباب رجوع(مطالعه موردی: طراحی وب سایت)" ، سومین کنفرانس بین المللی مدیریت بازاریابی، بهمن ماه ۱۳۸۷.

۵- طاهری کاشانی، کامبیز، (۱۳۸۱)، "ارائه چارچوبی برای ارزیابی میزان رضایت مشتریان شرکت‌های خدماتی رایانه‌ای" ، انتشارات سخن، چاپ چهارم، تهران.

۶- علی یاری، مجتبی، (۱۳۸۵)، "شناسایی و رتبه بندی عوامل مؤثر بر رضایت مشتری از کیفیت خدمات پس از فروش محصولات شرکت ایران خودرو در استان سمنان با استفاده از مدل کانو" ، پایان نامه کارشناسی ارشد، رشته مدیریت بازاریابی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه سمنان.

۷- کاووسی، محمد رضا بستکایی، عباس، (۱۳۸۴)، "روش‌های اندازه‌گیری رضایت مشتری" ، انتشارات سبزان، چاپ دوم، تهران.

۸- نیکو مرام، هاشم؛ حیدرزاده، کامبیز، (۱۳۸۳)، "ارزیابی تأثیرگرایی کارآفرینانه و بازارگرایی بر عملکرد کسب و کار شرکت‌های تولیدی" ، مجله اقتصاد و مدیریت، شماره ۶۳.

۹- وظیفه دوست، حسین بخطاب الهی، پروانه، (۱۳۸۶)، "ارزیابی رضایت مشتریان از خدمات پس از فروش محصولات سایپا با استفاده از مدل کانو" ، فصلنامه مدیریت بازاریابی دانشگاه ازاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران شماره ۳، صفحه ۹۰ تا ۱۰۳، پاییز و زمستان ۱۳۸۶.

۱۰- ونوس، داور؛ صالح پور، آزاده، (۱۳۸۵)،

*managing service quality ,vol. 11, No. 6 ,pp.
418 – 430*

*of Quality Attributes". Managing Service
Quality , vol. 17, No. 1, pp. 54 - 73*

*21-Shiba, Shogi ,(1993)," A new
American TQM", Portland Oregon*

*22- Tan. Kay, C. pawitra , (2001),
"Integrating SERVQUAL and kano model in
to QFD for service excellence development" ,*